CZU 595.7-155.7+634:632.9

IMPORTANȚA AFINITĂȚII CENOTICE A FAUNEI NECTARIFERILOR LA PRUN (II).

IORDOSOPOL Elena, ORCID 0000-0003-3492-8045,
iordosopol@yahoo.com
BATCO Mihail, ORCID 0000-0002-3711-4429,
MAEVSCHII Valentina, ORCID 0000-0001-5957-1359.

Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor

Rezumatul. The work plays the affinity between the taxes noted at the *Lobullaria maritima* L. The highest affinity, on average, with the other taxis was made at 2 phytophagous taxes (flies - 8%, cruciferous fleas - 30%), 2 predators (*Orius spp*.- 7%, spiders - 10%) and one of parasites (fam. Pteromalidae).

Cuvintele-Cheie. Cenotic affinity, predators, parasites, entomological taxa, percentage rate.

INTRODUCERE

Procedeele noi de ecologizare a plantațiilor agricole, ca parte componentă a metodei alternative de protecție a plantelor necesită verificări în plan de eficacitate biologică. Aceste verificări pot fi realizate prin analiza sinecologică și de corelare între taxonii benefici acumulați în cenozele nectarifere și taxonii dăunătorilor din coronamentul prunului.

MATERIAL ȘI METODE

Afinitatea cenotică s-a efectuat între taxonii diagnozați în procesul filetărilor tur-retur din cele 4 repetări și 4 repetiții. Estimarea afinității dintre reprezentanții la albiță s-a realizat prin calcularea afinității fiecărei specii cu celelalte, utilizând formula lui Jacard (q).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În cazul nostru s-au obținut indici, care redau afinitatea între prădătorii și paraziții acumulați pe întreaga perioadă de vegetație a albiței (*L. maritima*). Prădătorii au fost 6 taxoni. Neuitând că, ordinul Aranea cu 5 familii (Linyphiidae, Theridiidae, Lycosidae, Salticidae și Thomysidae) a avut o constanță de 100%, dar a realizat 4 afinități de a câte 50% cu dipterele din fam. Ceccydomiidae, ploșnița invazivă *C. arcuata*, paraziții din fam. Eulophiidae, fitofagii fam. Curculionidae și 3 afinități de a câte 60% cu dipterele fitofage, paraziții Aphidiinae și larvele din ord. Lepidoptera. Ploșnițele prădătoare din genul *Orius* spp. au avut 4 afinități de a câte 50% cu buburuza *C. septempunctata*, adulții dipterelor prădătoare din fam. Syrphidae, paraziții din fam. Eulophiidae și acarienii parazitico-prădători din fam. Trombidiidae. Iar, două afinități de a câte 100% l-ea avut cu dipterele parazite (fam. Tachinidae) și cele prădătoare (fam. Dolichopodidae). Buburuza *C. septempunctata* (Coccinellidae) a avut 7 afinități de a câte 50% cu paraziții braconizi (subfam. Aphidiinae) ai afidelor, larvele din ordinul Lepidoptera, ploșnița prădătoare *Nabis ferus*, dipterele parazite (fam. Tachinidae), prădătoare (fam Dolichopodidae), paraziții oofagi (genul *Trichogramma*), prădătorii (superfam. Vespoidea). Afinitatea de a câte 100% l-ea avut cu muștele prădătorii (fam. Syrphidae) și paraziții ovi-larvo-pupari (fam. Eulophiidae). Familia Syrphidae a avut 7 afinități cu paraziții afidelor (subfam. Aphidiinae), larvele lepidoptere, ploșnița nabidă, muștele-parazite (fam. Tachinidae), oofagii g. *Trichogramma*, viespi și muște dolichopodide.

Iar, 100% le-a avut cu paraziții din fam. Eulophiidae. Ploșnița prădătoare din fam. Nabidae a avut 2 afinități a câte 100% cu trihogramma și viespi.

Paraziții au fost reprezentați de 7 taxoni. Paraziții din fam. Pteromalidae a avut afinitatea de 50% cu ploșnițele zoofitofage

(g. *Lygus*, Miridae), 3 afinități de a câte 67% cu cecidomiide, buburuze și sirfide, două de a câte 75% cu afidiine și lepidoptere, 100% cu parazitii oofagi din fam. Scelionidae și de 150% cu cei din fam. Eulophiidae.

Tab. 2. Afinitatea cenotică a complexului de artropode care populează *Lobullaria maritima* L. cultivată în plantația de prun.

Denumire		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Orius spp.	1		0	25	25	33	0	33	33	50	0	50	25	25	50	0	50	0	100	0	0	0	0	100
Subfam.Halticinae	2				75	75	50	67	50	50	25	67	25	75	75	67	67	25	33	0	33	33	33	33	0
Araneae	3	●●	/////			60	40	50	40	40	20	50	20	60	60	50	50	20	25	0	25	25	25	25	0
Diptera (fitofagi)	4	●●	/////	☼			40	50	40	40	20	50	20	60	60	50	50	20	25	0	25	25	25	25	0
Pteromalidae	5	X	X	X	X	X		67	100	50	67	25	67	75	75	150	25	25	33	33	33	33	33	33	33
Cecidomyiidae	6		☼	X	X	☼			67	25	33	33	33	50	50	100	33	0	50	0	50	0	50	50	0
Scelionidae	7	X	X	X	X	/////	☼			50	67	25	67	75	75	150	25	25	33	33	33	33	33	33	33
Lygus spp.	8	X	X	X	X	X	●●	X			67	25	67	75	75	150	25	25	33	33	33	33	33	33	33
C. septempunctata	9	X	●●	●●	●●	☼	X	☼	☼			33	100	50	50	100	33	33	50	50	0	0	50	50	50
Corynthuca arcuata	10		☼	X	X	●●	X	●●	●●	X			33	50	50	25	100	33	50	0	0	0	50	50	0
Syrphidae	11	X	●●	●●	●●	☼	X	☼	☼	/////	X			50	50	100	33	33	50	50	0	0	50	50	50
Aphidiinae	12	●●	/////	☼	☼	/////	X	/////	/////	X	X	X			100	100	50	50	25	25	25	25	25	25	25
Lepidoptera	13	●●	/////	☼	☼	/////	X	/////	/////	X	X	X	/////			100	50	50	25	25	25	25	25	25	25
Eulophiidae	14	X	☼	X	X	/////	/////	/////	/////	/////	●●	/////	/////	/////			33	33	50	50	50	50	50	50	50
Curculionidae	15		☼	X	X	●●	X	●●	●●	X	/////	X	X	X	X			33	50	0	0	0	50	50	0
Trombidiidae	16	X	●●	●●	●	●●	●	●●	●●	X	X	X	X	X	X	X			0	50	0	0	0	0	50
Nabidae	17	●	X	●●	●●	X	X	X	X	X	X	X	●●	●●	X	X				0	0	0	100	100	0
Tachinidae	18	/////				X		X	X	X		X	●●	●●	X		X				0	0	0	0	100
Phlaeoptripidae	19		X	●●	●●	X	X	X	X				●●	●●	X			●				100	0	0	0
Braconidae	20		X	●●	●●	X	X	X	X				●●	●●	X			●		/////			100	100	0
Trichogrammatidae	21		X	●●	●●	X	X	X	X	X	X	X	●●	●●	X	X		/////			/////			0	100
Vespoidae	22		X	●●	●●	X	X	X	X	X	X	X	●●	●●	X	X		/////			/////				0
Dolichopodidae	23	/////				X		X	X	X		X	●	●●	X		X	●	/////			/////			

Legendă: ///// - afinitate de la 70,1 până la și peste 100%, ☼ - de la 50,1 până la 70%; X – de la 30,1 până la 50%; ●● – de la 10,1 până la 30%; ● - de la 0 până la 10%

La rândul lor, parazitii scelionizi au avut afinitatea de 50% cu ploșnițele *Lygus* spp., de a câte 67% cu buburuza și sirfide, a câte 75% cu afidiine și lepidoptere și a câte 150% cu eulofiide. Parazitii braconizi ai afidelor (subfam. Aphidiinae) au avut afinitatea de a câte 50% cu gărgărițele (fam. Curculionidae) și acarienii trombidiizi, de a câte 100% cu larvele lepidoptere și parazitii eulofiizi. Iar, la rândul lor parazitii ovi-larvo-pupari eulofiizi au avut 7 afinități de a câte 50% cu nabide, tahinide, tripșii fitofagi (fam. Phlaeothripidae), parazitii braconizi, trichogramatizi, prădătorii (viespi și dolichopodide). Muștele parazite din fam. Tachinidae au avut doar o afinitate de 100% cu cele prădătoare dolichopodide. Parazitii braconizi au avut 2 afinități de a câte 100% cu g. *Trichogramma* și viespi, iar trichograma la rândul ei cu dolichopodidae. Acarienii din fam. Trombidiidae sânt parazitico-prădători și au avut doar a câte 50% cu parazitii tachini și prădătorii dolicopodide. Afinitate cea mai înaltă (*edificatorii*) au avut-o cele

4 familii din ord. Araneae și dipterele fitofage, care au constituit 9% din taxoni, dar dețin au deținut 14% dintre indivizi și cel mai bine sau adaptat la condițiile oferite de *L. maritima*. Printre ei, sau observat 4 taxoni cu tendință de grupare (larvele lepidoptere, mușteleprădătoare sirfide, paraziții afidelor și cei din fam, Eulophiidae), care au constituit 17,4% dintre taxoni, dar au deținut 8% dintre indivizi.

CONCLUZIE

S-a stabilit că la *L. maritima* cel mai înaltă afinitate în medie intre taxonii benefici a avut-o 3 prădători (*Orius* spp. (7%), *C. septempunctata* (5%) și Araneae (10%) și paraziții din fam. Pteromalidae (13,2%). S-a evidențiat 2 taxoni (ord. Araneae și dipterel fitofage) edificatori la albiță și 4 cu tendință de grupare, care ulterior vor înlocui edificatorii în cazul când la ea vor avea loc modificări în timp.

REFERINȚE

1. Iordosopol E., Batco M. 2021. Ghid de diagnostic al insectelor parazite și prădătoare la cultura prunului. MEC, IGFPP. Chișinău, 60 p.
2. Simionescu. V. 1983. Lucrări practice de ecologie. Universitatea „A. I. Cuza”, Iaşi, p. 174-190.

Cercetările au fost efectuate în cadrul proiectului Programului de Stat 20.80009.5107.27 „Elaborarea metodelor alternative bazate pe mijloace și proceduri ecologice pentru controlul artropodelor dăunătoare în diferite culturi agricole”, finanțat de Agenția Națională pentru Cercetare Dezvoltare.